

Bydgoszcz, 9 kwietnia 2020 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.1.5.2020.BG/JL

**Pan
Wojciech Woźny
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
„Dom nr 3”
ul. Sportowa 1a
86-260 Unisław**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art.122, 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477), w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom nr 3”, ul. Sportowa 1a, 86-260 Unisław (zwanej dalej POW lub Placówką) przeprowadzona została w dniach 3, 4 i 5 marca 2020 r. kontrola prawidłowości w trybie zwykłym.

Kontrola przeprowadzona została przez:

- B. G. – starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
- J. L. – inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

na podstawie Upoważnienia Nr 120/2020 z dnia 24 lutego 2020 r. w zakresie:

1. przedmiot kontroli:
 - stan organizacyjno-prawny jednostki kontrolowanej,
 - przestrzeganie standardu usług, opieki i wychowania w placówce,
 - przestrzeganie praw dziecka,
 - kwalifikacje osób pracujących z dziećmi,
2. okres objęty kontrolą – od 1 września 2018 r. do 2 marca 2020 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie.¹

¹ Na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli. Dokonana ocena w oparciu o następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

A. Stan organizacyjny - prawny jednostki kontrolowanej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom nr 3” w Chełmnie jest placówką socjalizacyjną przeznaczoną dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonuje na podstawie Statutu POW „Dom Nr 3” w Unisławiu, stanowiącego załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXVI/222/2018 Rady Powiatu w Chełmnie z dnia 26 czerwca 2018 r.

Zgodnie z zapisem w Statucie, placówce, na podstawie przepisów o samorządzie powiatowym zapewnia się kompleksową obsługę administracyjną, finansową, w tym rachunkową i sprawozdawczą, organizacyjną oraz specjalistyczną świadczoną przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Dom nr 1 w Chełmnie”. Dyrektor Placówki obsługującej, kieruje Placówką przy pomocy wyznaczonego wychowawcy koordynatora.

Szczegółowe zadania i organizację, a także typ Placówki określa Regulamin Organizacyjny, stanowiący załącznik do Uchwały nr 322/2018 Zarządu Powiatu w Chełmnie z dnia 4 lipca 2018 r.

Regulamin określa m.in. szczegółową organizację wewnętrzną, specyfikę, zakres sprawowanej opieki, zasady pobytu dziecka w placówce oraz prawa i obowiązki wychowanka.

Dla prawidłowego funkcjonowania Placówki opracowano szereg procedur, w tym m.in.:

- Procedurę odwoławczą w przypadku łamania praw dziecka,
- Procedurę składania skarg i wniosków,
- Procedurę pobierania i wydawania pieniędzy przeznaczonych na kieszonkowe,
- Procedurę przyjmowania gości,
- Procedurę kierowania wychowanka do internatu lub MOS, MOW

Koszt utrzymania dziecka w Placówce w 2019 r. wyniósł 4 065,70 zł.

Placówka funkcjonuje na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewodę Kujawsko- Pomorskiego: Decyzja WPS.IX.9423.1.9.2018.DS z dnia 10 sierpnia 2018 r. Na dzień kontroli w Placówce zgodnie z ewidencją przebywało 15 wychowanków. W dniu 20 lutego 2020 r. do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego wpłynął wniosek Starosty Chełmińskiego o wyrażenie zgody na umieszczenie w placówce kolejnego wychowanka na podstawie art.95 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

B. Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka mieści się w dwukondygnacyjnym domu jednorodzinnym o powierzchni użytkowej 229,09 m² na ogrodzonej działce. Budynek wyposażony jest we wszystkie media i ogrzewanie gazowe. Do dyspozycji wychowanków duży taras wyposażony w meble ogrodowe, przeznaczony do wypoczynku oraz wspólnego spożywania posiłków w okresie letnim. W placówce znajduje się m.in. 7 pokoi dwuosobowych, 3 łazienki, w tym jedna dla osoby niepełnosprawnej oraz 1 ubikacja, salon połączony z kuchnią, pomieszczenie do wypoczynku tzw. świetlica na piętrze, pokój odwiedzin. Ponadto w placówce znajduje się pokój dla wychowawców, pomieszczenie przeznaczone na pralnię, spiżarnia.

W zakresie warunków socjalno-bytowych stwierdzono, iż placówka posiada wszystkie pomieszczenia zgodnie ze standardem określonym w § 18 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292,

poz. 1720), zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej lub rozporządzeniem MPiPS.

C. Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

1. Placówka zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków. Jadłospis ustala intendent w porozumieniu z osobą przygotowującą posiłki, z uwzględnieniem upodobań żywieniowych dzieci.

Od poniedziałku do piątku posiłki przygotowywane są przez osobę zatrudnioną. W dni wolne od nauki szkolnej wszystkie posiłki przygotowywane są przez wychowawców przy współdziałaniu wychowanków. Za zakupy odpowiada intendent. Stawka żywieniowa wynosi 12 zł zgodnie z Zarządzeniem 3/2020 wydanym przez Dyrektora.

Dzieci otrzymują 5 posiłków dziennie, w tym drugie śniadanie do szkoły oraz podwieczerek. Dodatkowo mogą wspólnie z wychowawcą przygotowywać ciasta lub inne potrawy, zgodnie z własnymi pomysłami. Z oświadczenia koordynatora placówki wynika, iż wychowankowie mają dostęp do produktów żywnościowych oraz napoi przez całą dobę.

2. Wychowankowie mają zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze, zaopatrzenie w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne. Podstawową opiekę zapewnia Gminny Ośrodek Zdrowia w Unisławiu. Opiekę medyczną w placówce sprawuje pielęgniarka p. X.X., zatrudniona w wymiarze 0,25 etatu (na 3 placówki) która sprawuje opiekę nad zdrowiem i rozwojem wychowanków, zbiera i gromadzi informacje od wychowawców o stanie zdrowia wychowanków, w razie potrzeby rejestruje wychowanków do lekarzy i specjalistów, przygotowuje leki, które wydają wychowawcy na danym dyżurze, w określonych porach, odznaczając to w kartach wydawania leków stałych.

Leki doraźne wpisywane są w zeszycie z podaniem nazwiska dziecka i nazwy leku. Leki przechowywane są w szafce zamykanej na klucz, w pokoju wychowawców, do której dzieci nie mają dostępu. Wydawane lekarstwa i rejestr wizyt lekarskich odnotowuje się w odrębnych zeszytach. Ponadto dokumentacja medyczna wychowanków przechowywana jest w imiennych teczkach w zamkniętej szafce w pokoju wychowawców i dodatkowo w gabinecie pielęgniarki.

Kontrolujący zwrócili uwagę, iż znaczna liczba wychowanków wymaga opieki specjalistycznej, co wiąże się z koniecznością licznych wizyt lekarskich zarówno na terenie Chełmna, jak również poza powiatem tj. w Świeciu, Grudziądzu czy Bydgoszczy. Na dzień kontroli wychowankowie leczeni są w poradniach: Poradnia Zdrowia Psychicznego w Świeciu (3 wychowanków), Poradnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy (3 wychowanków), Poradni Audiologicznej w Bydgoszczy (1 wychowanek), Poradni Endokrynologicznej w Bydgoszczy (1 wychowanek), Poradni Genetycznej w Gdańsku (1 wychowanek), Poradni Neurologicznej w Bydgoszczy (2 wychowanków), Poradni Okulistycznej w Chełmnie (3 wychowanków). Opieką stomatologiczną objęci są wszyscy wychowankowie.

Czworo dzieci ma orzeczenie o niepełnosprawności, a sześcioro upośledzenie umysłowe oraz czworo wychowanków posiada opinię o dostosowaniu z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Koszty zaopatrzenia w produkty lecznicze pokrywa placówka. Szczegółowe informacje na temat omawianych zagadnień przedstawiono w Protokole przyjęcia wyjaśnień oraz w Ankiecie (str.127-132).

W okresie objętym kontrolą 3 wychowanków zostało umieszczonych w szpitalu psychiatrycznym, w tym jeden dwukrotnie.

Z oświadczenia koordynatora wynika, iż w okresie objętym kontrolą w Placówce nie przebywała żadna wychowanka w ciąży.

3. Zaopatrzenie wychowanków w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku, w tym w środki higieny osobistej - bez zastrzeżeń. Zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2020, stawka na zakup środków higieny osobistej i środki czystości wynosi 350 zł miesięcznie. Zakupy odzieżowe dokonywane są zgodnie z indywidualnymi potrzebami wychowanków, wychowawcy dokonują zakupów w obecności dziecka, uwzględniając jego zdanie, a starsi wychowankowie mają prawo samodzielnie dokonywać zakupów, przedstawiając stosowne rozliczenie. Stawka odzieżowa wynosi 300 zł rocznie, jednak należy zaznaczyć, iż placówka pozyskuje dodatkowe środki finansowe od sponsorów (Skok Stefczyka, Martes, New Balance), które przeznacza się na zakup bielizny, skarpetek, dresów itp.

Dla każdego dziecka prowadzona jest karta odzieżowa, w której odnotowuje się dokonane zakupy.

Środki higieniczne znajdują się w pomieszczeniu gospodarczym i wydawane, zgodnie z zapotrzebowaniem wychowankom. Wychowankowie mają prawo zgłaszać konieczność zakupu dodatkowych środków osobistego użytku.

Placówka zapewnia wychowankom niezbędne książki i przybory do nauki szkolnej. Placówka korzysta z programu „Dobry start”. Oświadczenie o działaniach w zakresie wyposażenia w artykuły szkolne, odzież i środki higieny osobistej w załączeniu.

4. Każde dziecko, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje do własnego dysponowania kwotę pieniężną w wysokości 30 zł (w 2019 r. - 25 zł). Kwota kieszonkowego może być pomniejszona w wyniku nieprzestrzegania obowiązków i zasad panujących w placówce, przy czym w praktyce bardzo rzadko wychowawcy korzystają z tej możliwości.

Listę proponowanej wysokości kieszonkowego na dany miesiąc sporządzają wychowawcy, a następnie proponowane kwoty zatwierdza dyrektor. Dla każdego wychowanka prowadzony jest zeszyt kieszonkowego, w którym każda wpłata i wypłata jest odnotowana z datą i podpisem osoby pobierającej i wypłacającej zgodnie z Procedurą pobierania i wydawania pieniędzy przeznaczonych na kieszonkowe.

5. Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne - wychowankowie wyposażeni zostali w książki oraz niezbędne artykuły i pomoce szkolne, są uczniami:

- Szkoła Podstawowa w Unisławiu – 4 wychowanków,
- Szkoła Podstawowa przy SOSW w Chełmnie – 3 wychowanków,
- Szkoła Podstawowa w Kiernozi (MOS)- 1 wychowanek,
- Szkoła Podstawowa w Grudziądzu (SOW) - 1 wychowanek,
- Szkoła Podstawowa w Gołatczyźnie (MOS) – 1 wychowanek,
- Szkoła Branżowa I stopnia w Unisławiu – 1 wychowanek,
- Szkoła Branżowa I stopnia w Koźminie Wlkp. (MOS)– 1 wychowanek,
- Szkoła Branżowa I stopnia w Rawie Mazowieckiej (MOS) – 1 wychowanek.

Wychowankowie podczas spotkania potwierdzili pełne zaopatrzenie w zakresie potrzeb szkolnych. Systematycznie korzystają z pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych. Dodatkowej pomocy w placówce, przy realizacji obowiązku szkolnego udzielają im wychowawcy dyżurujący oraz pedagog. Zajęcia wyrównawcze, rewalidacyjne oraz zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne odbywają się w szkołach, do których uczęszczają. Z zajęć wyrównawczych w szkole korzystało w roku szkolnym 2018/2019 – 4 wychowanków i 2019/2020 - 2 wychowanków. Ponadto dodatkowa pomoc udzielana jest przez edukatorów zewnętrznych na terenie placówki (korepetycje

z j. angielskiego i matematyki). W roku szkolnym 2018/2019 jeden wychowanek nie uzyskał promocji do następnej klasy.

Zgodnie z zapisami § 18 ust. 1 pkt 13 oraz pkt 14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przez Placówkę ponoszone są koszty przejazdu dzieci do i z miejsca uzasadnionego pobytu. Wychowankowie najczęściej są odwożeni i przywożeni do placówki samochodem służbowy. W sytuacji dojazdu wychowanka do szkoły poza terenem Unisławia, zostaje zakupiony dla dziecka bilet miesięczny.

Placówka ponosi całkowite koszty pobytu wychowanków poza placówką, w tym pokrywane są koszty pobytu w bursie lub internacie. Aktualnie poza placówką nie mieszka żaden wychowanek.

6. Na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji wychowanków kontrolowanej instytucji ustalono, iż dla każdego dziecka prowadzone są 2 oddzielnie teczki, tj.: Akta osobowe wychowanka (gromadzone i przechowywane w części administracyjnej Placówki) oraz teczka zawierająca dokumentację prowadzoną przez wychowawców (gromadzone i przechowywane w Placówce) tj. karty pobytu, Plany Pomocy Dziecku, Arkusze obserwacji wychowanka, Karty odzieżowe, Karty Zespołu (kserokopie) oraz wnioski przesyłane do Sądu. W pierwszej teźce podzielonej na różne działy (Dziecko, Rodzina, Korespondencja) umieszcza się: skierowanie do placówki, Postanowienie Sądu, odpis skrócony aktu urodzenia, zameldowanie, notatki służbowe, diagnozy psychofizyczne, Plany Pomocy Dziecku, modyfikacje, opinie wychowawcy, notatki z odwiedzin, wywiady środowiskowe, zaproszenia na Zespół, Karty Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, korespondencja z Sądem, notatki służbowe itp. Oddzielna przechowywana jest dokumentacja medyczna dziecka. Dodatkowo psycholog i pedagog prowadzą dla każdego wychowanka oddzielne teczki.

7. Wychowawcy zgodnie z art.100 ust.1, 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny organizują pracę z grupą oraz indywidualne zajęcia z dzieckiem dostosowane do wieku i możliwości wychowanka, pomagają w nauce, przygotowaniu posiłków, motywują i wspierają w różnych sytuacjach życiowych, pozostają w stałym kontakcie z opiekunami prawnymi, placówkami i instytucjami zewnętrznymi oraz rodzicami. W placówce panuje życzliwa i przyjazna atmosfera, wychowankowie mają wsparcie ze strony wychowawców, którzy z dużym zaangażowaniem i troską podchodzą do problemów swoich podopiecznych.

8. W zakresie zapewnienia dzieciom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, odpowiednich do zdiagnozowanych potrzeb:

a) W Placówce pracuje psycholog- pani X.X. zatrudniona w Placówce „Dom nr 1” w Chełmnie (jako placówce obsługującej). W okresie objętym kontrolą psycholog zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu obsługiwał 2 placówki. Zajęcia z dziećmi prowadzone były zgodnie z ustalonym grafikiem na dany miesiąc, przy czym odbywały się najczęściej raz na 2 tygodnie. Psycholog realizowała swoje zadania, zgodnie z zakresem obowiązków.

Do zadań psychologa należy m.in.:

- Prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej lub innej w zależności od rozpoznawanych potrzeb,
- Opracowanie diagnozy psychologicznej wychowanka,
- Wspieranie rozwoju emocjonalnego wychowanka,
- Poradnictwo dla wychowawców w zakresie indywidualnej pracy z dzieckiem,

- Współdziałanie z pedagogiem, pracownikiem socjalnym i wychowawcami w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych z wychowankami i ich rodzinami ze szczególnym uwzględnieniem problemów uzależnień,
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, życiowych wychowanków.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż psycholog wspólnie z pedagogiem i pracownikiem socjalnym sporządził *Diagnozę psychofizyczną dziecka*, prowadził *Arkusze badań i Arkusz obserwacji psychologicznych*, *Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psycholog z opisem ich przebiegu*. Z oświadczenia złożonego przez psychologa wynika, iż w okresie objętym kontrolą prowadził terapię psychologiczną z 11 wychowankami. Aktualnie zajęcia prowadzone są z 6 wychowankami. Analiza wybranych Kart udziału w zajęciach wskazuje, iż były to zajęcia indywidualne mające na celu wsparcie emocjonalne w trudnych sytuacjach, stymulację rozwoju poznawczego, pracę nad zwiększeniem motywacji do nauki, pracę na emocjach. Przykładowe tematy to: *Jestem bezpieczny w niebezpiecznym świecie*, *Umiem panować nad swoimi emocjami*, *Termometr uczuć*, *Ja i moje lęki*. Niektóre zajęcia to zajęcia grupowe np. zajęcia plastyczne pn. *Świąteczne pisanki*, *Robimy kartki świąteczne*. W ocenie kontrolujących z uwagi na stosunkowo niewielki wymiar czasu pracy psychologa wskazane prowadzenie bardziej zindywidualizowanych zajęć z dziećmi. Kontrolujący rozumieją potrzebę kontaktu z wszystkimi wychowankami, doceniają zalety obserwacji uczestniczącej jaką stwarza praca z całą grupą wychowanków, jednakże w sytuacji gdy wymiar czasu pracy psychologa jest niewystarczający do potrzeb, należy rozważyć, którzy wychowankowie aktualnie potrzebują największego wsparcia i z nimi prowadzić terapię. Przyczynami skierowania dzieci na zajęcia były m.in.: rozwój poznawczy poniżej przeciętnej, zaburzenia rozwoju psychicznego, zaburzenia zachowania, niedojrzałość emocjonalna, nieznanostwo norm i zasad życia społecznego, trudności w dostosowaniu społecznym, niska samoocena, brak poczucia bezpieczeństwa.

Z posiadanych informacji wynika, iż Placówka posiada narzędzia badawcze np.: Test niedokończonych zdań, Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej INTE, Test Rysunek Drzewa, Cat-H-Test Apercpcji dla dzieci, Test Matryc Ravena, m CFT1-R-Test Inteligencji Cattella, Wzrokowo motoryczny test Gestalt itp. jednak psycholog bardzo rzadko wykonywał testy diagnostyczne. Z rozmowy z psychologiem wynika, iż z uwagi na upośledzenie umysłowe części wychowanków oraz zaburzenia rozwojowe, brak możliwości przeprowadzenia badań.

W Placówce obowiązki pedagoga pełni pani X.X. (1 etat na 3 placówki). Pedagog realizuje swoje zadania według zatwierdzonego przez Dyrektora rozkładu godzinowego pracy oraz zgodnie z przyjętym zakresem obowiązków.

Pedagog wspólnie i z psychologiem oraz pracownikiem socjalnym opracowuje *Diagnozy psychofizyczne* oraz prowadzi *Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych* oraz *Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga z opisem ich przebiegu*. W ramach swoich obowiązków analizuje dokumentację dziecka, prowadzi działania mające na celu uregulowanie sytuacji prawnej dziecka, współpracuje ze szkołami, sądami, innymi placówkami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, uczestniczy w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, prowadzi zajęcia terapeutyczne z dziećmi, pomaga w opracowaniu planów usamodzielnienia dziecka, pomaga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i życiowych wychowanków.

W okresie objętym kontrolą pedagog prowadziła zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, rewalidacyjne, terapeutyczne mające na celu usprawnianie zaburzonych funkcji, uspołecznienie, poprawę funkcjonowania. Stosownie do potrzeb wychowanków prowadzone były rozmowy wspierające, kierujące i analizujące trudne sytuacje dzieci, wzmacniające.

O zakwalifikowaniu wychowanka na zajęcia decyduje posiadanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych i pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pedagog nie przeprowadza badań diagnostycznych z uwagi na fakt, iż wszyscy wychowankowie kierowani są do poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wszystkie zajęcia były odnotowywane w *Karcie udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga* i dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb dzieci.

9. W Placówce obowiązki pracownika socjalnego realizuje pani X.X. w wymiarze 1 etatu (na 3 placówki).

Pracownik socjalny realizuje zadania zgodnie z zakresem czynności.

Do jego zadań należy m.in.:

- praca z rodziną dziecka,
- rozpoznanie sytuacji rodzinnej dziecka,
- utrzymywanie kontaktu z instytucjami wspierającymi rodzinę,
- udział w opracowaniu Planu Pomocy Dziecku,
- udział w opracowaniu dokumentacji związanej z usamodzielnieniem,
- terapia pedagogiczna w Domu Nr 1,
- inicjowanie działań niezbędnych do unormowania sytuacji rodziny i umożliwienia powrotu dziecka do rodziny,
- pomoc w uzyskaniu dla wychowanków Placówki i ich rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązania problemów i udzielenia pomocy przez właściwe instytucje,
- udział w posiedzeniach Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

Na podstawie rozmowy oraz analizy przedstawionej dokumentacji ustalono, iż pracownik socjalny wizytuje środowisko rodzinne wychowanka, także podczas urlopowania, współpracuje z rodzinami wychowanków, asystentami rodziny, innymi pracownikami socjalnymi, wspiera i mobilizuje rodziny do podejmowania działań zmierzających w kierunku powrotu dziecka do domu rodzinnego oraz podniesienia kompetencji wychowawczych. Ponadto do zadań pracownika należy przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wychowanka, prowadzenie dokumentacji związanej z urlopowaniem dzieci, składanie wniosków w zakresie orzeczenia o niepełnosprawności wychowanków do komisji orzekających, prowadzenie dokumentacji związanej z programem „Dobry start” oraz 500 plus, jak również dokumentacji związanej z usamodzielnieniem wychowanków.

10. W zakresie zapewnienia dzieciom opieki dziennej i nocnej zespół inspektorów na podstawie badanej dokumentacji oraz informacji udzielonej w Ankiecie ustalił, iż wychowawcy pełnią dyżury zgodnie z grafikiem sporządzanym na każdy miesiąc. W ciągu dnia dyżur od 7.00 do 15.00 - 1 wychowawca, po południu w godzinach od 14.00 do 22.00 - 2 wychowawców. W dni wolne od nauki szkolnej dyżury najczęściej pojedyncze – jeden wychowawca od 8.00 do 15.00, a drugi od 15.00 do 22.00. Ponadto w trakcie dyżurów realizowane są przez wychowawców wyjazdy na wizyty lekarskie do specjalistów, zakupy odzieżowe z wychowankami itp.

Powyżej opisana organizacja opieki zgodna jest ze standardem określonym w § 10 ust. 2 rozporządzenia w zakresie liczby dzieci pozostających pod opieką 1 wychowawcy.

Z uwagi na liczną grupę wychowanków z upośledzeniem umysłowym oraz z zaburzeniami utrudniającymi prawidłowe funkcjonowanie, jak również zróżnicowanie wiekowe wskazane, aby również w wybrane weekendy dyżury było podwójne, co umożliwi wychowankom organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego stosownie do ich potrzeb i możliwości.

Obchód w godzinach nocnych odnotowywany jest w Zeszycie Dyżurów Nocnych, nie mniej niż 3 razy w ciągu nocy (często 4 lub 5 razy), stosownie do obowiązujących przepisów (zgodnie z § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia).

11. Zgodnie ze standardami określonymi w § 14, 15, 17.1 i 17.4 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w Placówce opracowuje się dla każdego dziecka:

1) diagnozę psychofizyczną dziecka – w okresie objętym kontrolą psycholog, pedagog oraz pracownik socjalny wspólnie opracowywali *Diagnozę psychofizyczną*. Dokument zawierał wszystkie elementy wskazane w § 14 ww. rozporządzenia, w tym mocne strony i potrzeby dziecka.

2) plan pomocy dziecku (PPD, Plan, Plan Pomocy) - opracowywany przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka najczęściej na okres 1 roku. W Planie określono działania i cele (często bez wskazania, które są długoterminowe i krótkoterminowe, niewłaściwie wskazywano cele i działania) oraz obszary, w jakich planowane były oddziaływania i opis ich stanu w momencie opracowywania PPD, konkretne zamierzenia, proponowane sposoby ich realizacji, termin, w jakim należy je osiągnąć, osoby odpowiedzialne. W dokumentacji znajdowały się Modyfikacje PPD, przygotowywane zgodnie z terminami określonymi w §15.5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Występowały przypadki, w których modyfikowano cele długoterminowe i krótkoterminowe, chociaż w podstawowym planie te cele nie zostały wskazane. Analiza planów wskazuje na brak zrozumienia określenia, co jest celem, a co działaniem. Ponadto kontrolujący zauważyli, że główny cel pracy z dzieckiem nie zawsze był dookreślony przez wybranie jednego określonego celu.

W związku z trudnościami przy sporządzaniu PPD, a w szczególności określaniu działań długoterminowych i krótkoterminowych, wskazano, aby ustalać cele i działania w poszczególnych obszarach, co znacznie ułatwi modyfikacje i będzie bardziej czytelne. Inspektorzy WPS, podczas trwania czynności kontrolnych, przekazali propozycje nowych PPD.

W trakcie kontroli zapoznano się z dokumentacją wychowanków w zakresie usamodzielnienia i stwierdzono prawidłową realizację działań w zakresie art. 145 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3) karty pobytu - prowadzone są zgodnie z § 17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Karty uzupełniane są regularnie w każdym miesiącu przez wychowawców prowadzących.

4) arkusz badań i obserwacji pedagogicznych – dla każdego dziecka pedagog prowadzi *Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych*. W *Arkuszu* wpisywane jest imię i nazwisko wychowanka, data urodzenia i przybycia do placówki oraz opinia lub orzeczenie z PPP (wskazano na zasadność odnotowywania daty sporządzenia ww. opinii). Pedagog nie przeprowadza badań diagnostycznych – wychowankowie kierowani są do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Ponadto raz w miesiącu wpisywane są informacje wynikające z obserwacji i spostrzeżeń danego dziecka.

5) arkusz badań i obserwacji psychologicznych – psycholog prowadzi *Arkusze badań* oraz *Arkusze obserwacji psychologicznych*. W *Arkuszu badań* stwierdzono brak wpisów dotyczących przeprowadzonych badań – z informacji przekazanych przez pedagoga wynika, iż badania przeprowadzane były sporadycznie z uwagi na niedojrzałość wychowanków,

a niektóre testy np. Rysunek rodziny, Test drzewa nie były odnotowywane. Podczas kontroli wskazano na zasadność przeprowadzania testów diagnostycznych dostosowanych do wieku i możliwości wychowanka oraz odnotowywania ich w *Arkuszu badań*. W *Arkuszu obserwacji* informacje dotyczące różnych zdarzeń w życiu wychowanka. W ocenie kontrolujących wskazane jest wpisywanie w tym miejscu informacji wynikających z obserwacji postępowania wychowanka, jego funkcjonowania w grupie oraz istotnych zmian w zachowaniu na przestrzeni czasu, co pozwala stwierdzić, czy zachowanie wychowanka ulega pogorszeniu czy polepszeniu.

6) karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu – *Karta udziału w zajęciach prowadzona przez pedagoga* zawiera: imię i nazwisko dziecka, datę przyjęcia do placówki, zdiagnozowane deficyty, potrzeby wychowanka, planowany zakres oddziaływań, daty i rodzaj przeprowadzonych zajęć, ich przedmiot i przebieg, jak również uwagi i spostrzeżenia. W ocenie kontrolujących wskazane, aby w rubryce uwagi i spostrzeżenia zamieszczać informacje dotyczące zachowania wychowanka, jego zaangażowania, postępów itp. Po zakończeniu roku szkolnego dokonywano analizy postępów wychowanka oraz wskazywano na zasadność decyzji o kontynuacji lub zakończeniu zajęć.

W przypadku psychologa zasada prowadzenia Karty udziału, taka sama, jak u pedagoga. Wskazano również na zasadność dokonywania oceny efektów oddziaływań oraz wpisywania informacji w rubryce *Uwagi i spostrzeżenia*.

11. Księga ewidencji wychowanków zawiera wszystkie informacje wskazane w § 17 ust. 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

12. W placówce funkcjonuje Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. W posiedzeniach zespołu uczestniczyli: Dyrektor, koordynator-wychowawca, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, wychowawcy, przedstawiciel PCPR w Chełmnie (organizator pieczy zastępczej), pedagogzy za szkół, do których uczęszczają dzieci, pracownicy SOSW w Chełmnie a także pracownicy Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu. Zapraszani są również asystenci rodzin, jeżeli współpracują z rodziną oraz rodzice wychowanków. Zespoły odbywają się 2 razy w roku tj. w maju i listopadzie. Z posiedzenia Zespołu sporządzany jest Protokół z posiedzenia Zespołu, w którym wskazano na omówienie sytuacji szkolnej, rodzinnej, zdrowotnej oraz prawnej wszystkich wychowanków. Szczegółowe informacje znajdują się w tzw. *Kartach Stałego Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka*. Karty te zawierają m.in.: opis sytuacji rodzinnej dziecka oraz jego kontaktów z najbliższym otoczeniem, metody pracy z rodziną dziecka, przyczyny kryzysu w rodzinie oraz wpływ kryzysu na funkcjonowanie dziecka, informację o asystencie i opis funkcjonowania wychowanka, a także proponowane zmiany do Planu Pomocy Dziecku. W dokumentacji Zespołu informacje o dziecku przygotowane przez pracowników MOS czy MOW, w którym przebywa wychowanek.

Po dokonaniu oceny przez Zespół, pisemne wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce, przesyłane są do sądu, zgodnie z art. 138 ustawy o wspieraniu rodziny.

Ponadto w trakcie roku odbywają się również posiedzenia Zespołu, które związane są z aktualną zmieniającą się sytuacją wychowanka, występującym problemem lub mają charakter organizacyjny. Z uwagi na fakt, iż ww. Zespoły nie spełniają wszystkich przesłanek wynikających z art. 135 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wskazano na zasadność używania nazwy np. *Zespoły Wychowawcze*.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika, iż w tych posiedzeniach uczestniczą wychowankowie, którzy zgodnie z art.4a ustawy mogą przedstawić swoje stanowisko. Zgodnie z przekazanymi informacjami od wychowawców oraz Protokołami przyjęcia

wyjaśnień, w Placówce na bieżąco przestrzegany jest art.4a ww. ustawy, tzn. prowadzone są wysłuchania dziecka w szczególności przy dokonywaniu oceny jego aktualnej sytuacji życiowej i rozwojowej.

W okresie kontrolowanym Placówka współpracowała z Diecezjalnym Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Toruniu. Do Ośrodka zgłoszono w tym czasie 1 wychowankę. Zespół prawidłowo realizuje zadanie wynikające z art.139 a ustawy.

Stwierdzono również prawidłową realizację zadania określonego w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny.

D. Przestrzeganie praw dziecka.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami obecnymi w placówce w celu ustalenia, czy placówka przestrzega praw dziecka.

Na tej podstawie, a także na podstawie badanej dokumentacji ustalono:

1. Prawidłowy dostęp do nauki, tzn. wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne, wychowawcy utrzymują stały kontakt ze szkołami. Dzieci zawsze mogą liczyć na pomoc w nauce, której udzielają wychowawcy, psycholog, pedagog, wolontariusze.
2. W ramach czasu wolnego w placówce wychowawcy organizują zajęcia kulinarne, plastyczne, sportowe, a w okresie wiosna - jesień zajęcia w ogrodzie. Dzieci mają do dyspozycji telewizory, playstation oraz sprzęt sportowy. Na uznanie zasługuje fakt ścisłej współpracy placówki ze środowiskiem lokalnym np. z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Unisławiu. Wychowankowie mogą korzystać bezpłatnie z szerokiej oferty zajęć organizowanych przez ten Ośrodek tj.: zajęcia plastyczno-techniczne, cyrkowe, taneczne, fotograficzne, sportowe, nauka gry na instrumencie. Ponadto wraz z wychowawcami uczestniczą w różnorodnych imprezach i uroczystościach organizowanych na terenie gminy np. Święto Kapusty - Parada Kapuściana, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy itp. Placówka współpracuje również z Kołem Gospodyń Wiejskich, które okazjonalnie organizuje na terenie Placówki zajęcia kulinarne.
W ramach współpracy Szkoła Podstawowa w Kokocku i Grzybnie zaprasza wychowanków na wspólne zabawy, konkursy i teatryki oraz organizuje przedstawienia na terenie Placówki. Czas wolny organizowany jest w zależności od możliwości placówki, zgłaszanych potrzeb i chęci wychowanków. Organizowane są wspólne wyjścia do kina, na pizzę, na basen, kręgle.
3. Wychowankowie mogą uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych. Aktualnie jedna dziewczynka korzysta ze Świetlicy Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „ Iskierka” w Unisławiu, ponadto wychowankowie mogą korzystać z zajęć na hali widowiskowo-sportowej w Unisławiu. W roku ubiegłym dzieci uczęszczały na zumbę oraz naukę gry na ukulele.
4. Dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – dzieci korzystają z wyjść do kina, na basen, kręgle, uczestniczą w imprezach organizowanych przez inne instytucje.
5. Dzięki wsparciu sponsorów (łączna kwota środków finansowych pozyskanych w 2019 r. na wszystkie placówki funkcjonujące na terenie powiatu chełmińskiego to około 73.000 zł, przykładowo 30.000 - Jeronimo Martins, 12.000 - Skok Stewczyka - 20.000 - Firma Konkret z Chełmna, 6.000- Mondi) w sposób niezwykle atrakcyjny organizowany jest wypoczynek w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. I tak przykładowo w 2019 r.: 14.07 - 21.07.2019 r. wyjazd nad jezioro Charzykowy Stacja Wodna i Ośrodek, 22.07 - 04.08.2019 r. kolonie Ośrodek Wypoczynkowy w Tleniu, 19.08 - 25.08.2019 r. wyjazd w Bieszczady organizowany przez Marszałka Województwa Kujawsko-

- Pomorskiego. Podczas ferii zimowych wyjazd w góry do Zakopanego, wyjazdy do kina w Świeciu, do parku wodnego, do Torunia na lodowisko, do Jump Arena w Toruniu.
6. Dzieci uczestniczą w uroczystościach okolicznościowych, m.in.: urodziny wychowanków, spotkanie wigilijne, Andrzejkki, Walentynki, pikniki rodzinne organizowane z okazji Dnia Dziecka w Chełmnie i w Toruniu, ogniska z pochodniami nad Jeziorem Starogrodzkim.
 7. Wychowawcy w ocenie dzieci wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. W placówce panuje miła i serdeczna atmosfera, wychowankowie mają przekonanie, iż w każdej sytuacji mogą zwrócić się do osób pracujących w placówce.
 8. Rodzice i wskazane przez nich osoby bliskie dziecku mogą odwiedzać wychowanka w placówce. W tym celu został przygotowany w placówce pokój odwiedzin. W trakcie odwiedzin rodzice mogą uzyskać od wychowawców informacje na temat nauki, stanu zdrowia, samopoczucia i zachowania swojego dziecka. Każdy rodzic może również dzwonić do dziecka w dogodnym dla siebie czasie.
 9. W zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków. Wychowankowie stwierdzili, iż w przypadku nie przestrzegania zasad panujących w placówce są określone konsekwencje np. ograniczenie dostępu do sprzętu multimedialnego, czasowy zakaz samodzielnych wyjść, dodatkowe dyżury. Dzieci znają swoje prawa i obowiązki, mają poczucie bezpieczeństwa. Mogą wyrażać swoje opinie w sprawach, które ich dotyczą. W załączeniu oświadczenia wychowawców w zakresie kontaktów z rodzicami, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem oraz w zakresie wyrażania opinii przez wychowanków.
 10. W zakresie zrzeszania się - w placówce nie funkcjonuje samorząd wychowanków, wszystkie problemy omawiane są na bieżąco z wychowawcami oraz specjalistami. W sytuacjach skomplikowanych wychowankowie mogą wyrażać własne zdanie, również w trakcie zebrań Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Zebrania społeczności odbywają się regularnie z udziałem Dyrektora, psychologa i pedagoga.

E. Kwalifikacje osób pracujących w placówce.

W placówce z dziećmi pracuje aktualnie 6 wychowawców (5,5 etatu) oraz koordynator. Ponadto w Placówce pracuje pedagog (1 etat na 3 placówki), psycholog (1/2 etatu na 2 placówki) pracownik socjalny (1 etat na 3 placówki) oraz pielęgniarka (0,25 etatu na 3 placówki).

Wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wykaz zatrudnionych w załączeniu.

Akta osobowe osób pracujących z dziećmi zawierają oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 pkt 1, 2, 3 ustawy o wspieraniu rodziny.

Dane ogólne dotyczące wychowanków:

- Ilość miejsc statutowych - 14,
- Stan na dzień kontroli wg księgi ewidencji - 15 wychowanków,
- Skreślonych z ewidencji w 2019 r. - 6 wychowanków, przyjętych w 2019 r. - 5,
- Stan na dzień kontroli tj. 03.03.2020 r. - 15,
- Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - 4,
- Liczba dzieci z upośledzeniem umysłowym - 6,
- Liczba dzieci z postanowieniem z ustawy o post. w sprawach nieletnich - 2,
- Liczba sierot - 0,
- Liczba półsierot - 0,

- Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków adopcyjnych w celu poszukiwania rodziny przysposabiającej – 1,
- Liczba dzieci zgłoszonych do organizatora pieczy zastępczej w celu umieszczenia ich w rodzinnych formach opieki - 0,
- Ucieczki z placówki: 2 – opuszczenie terenu placówki bez zgody wychowawcy,
- Procedura postępowania: zgodna z obowiązującymi przepisami, znana pracownikom placówki
- Liczba dzieci, wobec których toczyło się przed sądem postępowanie w sprawach nieletnich: 2018 r. i 2019 r. - 6,
- Liczba dzieci usamodzielnionych – 2018 r.- 0, 2019 r. – 3,
- Liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodzin biologicznych: 2018 r. i 2019 r.- 2.

W wyniku kontroli jednostkę oceniono pozytywnie.

Kontrolę wpisano pod numerem 3/2020 w Księżce kontroli w dniach 3, 4 i 5 marca 2020 r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197 d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art. 198 ust. 1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.*